ՕՆ ՏԷՕՐՏԻՃԼԻ ՍԻՆԷ — ՆԻՄԷՐՕ 3975

ՍԱԼԸ՝ 6 ՓԵՏՐՎԱՐ 1879

Իսթանպոլ իւրին ամենավի գրյամէթի 8 մէճիտիա
6 այլըգ 4 »
3 այլըգ 2 »

—

Թաշրայար իւրին բոլոր իւճրէթի սիրէք օլարագ, Ամենավի գըյ. 10 մէճիտիա
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »
Էյլտէն Նիւսխէսիզ սաթըլըր իւրի հեր բարալըգ գայիսէյ։

Ազատամտի Էրգրեպար

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

١٢٩٦ Մէլիէր ١٦

١٢٩٤ Շուգաթ ٦

ԱՂԱՖԱՆԿԱ ՓԵՏՐՎԱՐ 18

Իւանաթըն պէհէր սաթրը 1 ինճի տէֆա 3, 2 ինճի տէֆա 2, 3 ինճիւ վէ սայիր տէֆալար իւրին 1 ղրշ։ Իւան սըրասընա գոնուլմաեան իւան սաթրը 5 ղրշ։

Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գալաթատա Բէնչէնկի պազարընտա վագը Նո. 44 Իրսի խանընտա Կարապետ Ֆ. Փանոսեան խամինէ իրսալ իսթիլճէք տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՑԷ

ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բէյրութ, 15 փետր.

Մէճլիսի մէպուսանտա Բրակա մուսահէտսինին ալչինճի մատուսինին իլղասը հազգունտա վարիտ օլան պիր սիւալէ ճէվապն, բէյրութի վիլայէթ, մէզբիր մատուսինին իճրասը Ավսթրիանըն մէնֆաաթընտան օրմանտըղընը, վէ անընն իլղասը իլէրուսէ գարըշըգլարգ վազուիի տէֆ վէ պէր թարաֆի վէ Ավսթրիա իլէ Սրմանեա պէյնինտէ ճարի մինատէպաթը թազ վիեէ վէ թահքիր իլլեէճէկինի սէոյէմիշ տիր։

Ֆէկիլէ, 16 փետր.

Էրզրում դօմիսիոնու, Ռումէլիի չարգի թանզիմաթ լայիհասընընն պէշինճի ֆասլընն մէլուքաբէրսինէ տէվամ իլլեսիկինէն պու ֆասլ եագընտա իքմալ օլունաճագ տըր։

Տիւն գօմիսիօնուն 38 ինճի իճթիմանտէ թազսիմաթը իտասէ իլէ վիլաեէթին իտարէյի միքիեէսինէ տայիր օլան պէթընճը ֆասլըն լայիհասը Ֆրանսըզ գօմիսէրի թարաֆընտան գօմիսիոնա իթա օլունմուշ տըր։

Մարիեէ միտիրը ումումիսի, մուսխարէն խասքէյ վէ Զիրանատա գուհուրա կէլէն վուգուաթլուզերինէ գօմիսիոնըն նազարը ազգամբընը ճէլլ իթմիշ տիր։ Խասքէյտէ էհալիսէն պիր ճէմիեէթ, չէհրը մէզբիրատէ իգամէթ իտէն մալիեէ միւֆէթթիշինի թարտ իթմէք արզուսինտէ պուլունմուշ տուր։ Զըրբանտա տախի պիր ճէմը զօֆիր, մալիեէ միւտիրի ումումիսի թարաֆընտան տէվրէ կէօնէրիլէն բուսումաթ միւֆէթթիշինին մէսալինին թէսվիեէսինտէ մուխալիֆէթ կէօսթէրմիշլէր տիր։

Ֆէկիլէ Ռուսիա կո վէրնէօրի ժէնէրալ Հիպ, մանէթինտէ պիր պէոլիք բիեատէ վէ պիր մըգտար Գազագ օլտուղու հալտէ տիւն Զըրբանա ադիմէթ իթտի։ Ժէնէրալը միւմայիէյէ, չէհրը մէզբիրատէ ասայիշին իատէ օլընուբղընը պու սապահ պա թէլէկրաֆ իշլ։ էյլէմիշ տիր։

Պիւքրէշ, 17 փետր.

Տէվլէթլէր պիր գարար վիրինճէեէ գատար Ռուսիա Արապ թապիասընը իսթիլա իթմէեէճէյինէ տայիր թէէմինաթ իթա իթտիյի թազտիրտէ, Ռումանիա հիւքիւմէթի, մահէլլը մէզբիրու թախլիեէ մէյեալ կէօրիւնիւեօր։

Բարիս, 17 փետր.

Ժուրնալ տէ Տէպա զազէթասը, Ինկիլթէրրանընն Տէրիսաատէթ սէֆիրի սըր Լաեարտը մէզունիեէթի, սուրէթը զաթիէտէ օրմասը միւմքին իտուկինի, վէ սէֆիրի միւշարիւէյհին տիկէր պիր մէմուրիեէթ, վէ եախսա լօրտլար մէճլիսինէ ազա ինթիսապ դըլընաճաղընը րիվաեէթ իտիեօր։

Բարիս, 16 փետրվար

Ճիւմհուրիեէթ բէյրութ, մէճլիսի ումումի իլէ Բարիս մէճլիսի ումումիսի թարաֆընտան իրսալ օլունան հէյեէթը մէպուսէյի պու կիւն զապուլ իթտիյի սըրատա, քէօյ էհալիսինի գօրգութմանագ իչին, հէյեէթը մէզբիրէեէ, իթիտալ իւզրէ վէ պոսիրէթքեարանէ հարէքէթ իթմէլերինի թավսիեէ էյլէմիշ տիր։

Պիւքրէշ, 16 փետրվար

Ռումանիալըլար թարաֆընտան եուսմուրճագ իլէթի հազգընտա իթթիֆաղ օլունաճագ թէտապիր սէպէպի իլէ Ռումանիա իլէ Ռուսիա պէյնինտէ գուհուր իսէն միւնազաա պէրթարաֆի օրմուշ տուր։ Ռումանիա հիւքիւմէթի, մէմլէքէթինէ ավտէթ իսէն Ռուսիա ասքէրինին Տօպրուճատան կէչմէլերինէ միւսաատէ իթմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սիսամ պէյլիի, Կիրիտ վալիսի սապրգ Դօսթաքի բաշա հազրէթլերինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—

Սատրազամ հազրէթլերի տիւն Թէրսանէյի ամիրէեէ կիտերէք գարտան բաշա հազրէթլերի իլէ պազը միւզաքէրաթտա պուլունմուշ, վէ օրատան ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինէ սգիմէթլէ սըր Լաեարտ հազրէթլերի իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Ֆար տիւ Պոսֆոր զազէթասը, վագըթ զազէթասը կիպի ինկիլթէրրա սէֆիրի ալէյհինէ պազը մէգալաթ եազմըշ օլտուղունտան, օ տախի իքի մահ միւտտէթլէ թաթիլ գըլընմըշտըր։

—Մուգավէլէյի գաթիէնին, էվվէլա թազմինաթ մատուսիյէ, Այիս թէֆանոս մատուսինտէն իլղա օլունմահան մատտէլէր, վէ Օսմանլը էսիրլերի մէսարիֆինէ տայիր պիր մուգավէլէ, վէ սանիէն թախլիեէյի միւթէահիւտ ըրէնս Լօպանօֆքն թազրիրի, վէ սալիսէն, մուգավէլէնին, Պէրլին մուահէտէսինէ խալէլ կէթիրմէտիյի պէեանիյէ Ռուսիա թէպասըընը թազմին զիեանը վէ աֆվը ումումի, վէ իքի թարաֆճա էչխասը մուզիրրէեէ տայիր իթթիխազ գըլընաճագ թէտապիր հազգընտա պիր բրօթօգոլ օրարագ, իչ գըթա էվրազտան իպարէթ իտուկինի Բօլիթիչէ Դօրէսբօնտէնց դազէթասը րիվաեէթ իտիեօր։

—Սէֆիր թայեէն օլունաճագ զաթըն իսմի, իզամ օլունաճաղը հիւքիւմէթէ էվվէլճէ սուրէթը ըէսմիէտէ թէպլիղ գըլընմագ ուսուլինէ թաթպիգան, շուրայի տէվլէթ ազասընտան Ալի Ֆուատ պէյ էֆէնտի հազրէթլերինէն, Պիւքրէշ սէֆարէթինէ թայեին օլունաճաղը Ռումանիա հիւքիւմէթինէ պէեան օլունմուշ իտի։ Պու քէրրէ միւշարիւէյհին զապուլ օլունաճաղընա տայիր հիւքիւմէթի միւշարիւէյհատան ճէվապ վիրուա իյլէմիշ տիր։

Պիւքրէշ սէֆիրի Սիւլէյման պէյ էֆէնտի հազրէթլերինէն, Պէլկրատ սէֆարէթինէ նազլ օլունաճաղը րիվաեէթի պու սուրէթլէ թազ վիեէթ պուլմուշ տուր։

—Պրուսա վալիսի Ահմէտ Վէֆիգ բաշա հազրէթլերի կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ Տէրիսաատէթտէն հարէքէթ էյլէմիշ օլտուգլարընտան, ադշամը Պրուսատա միւվասէլէթ իթմիշ, վէ վալիի սապրգ Ղալիպ բաշա հազրէթլերի իլէ միւթէպէրանը պէյլտէ թարաֆընտան իսթիզպալ գըլընմըշ տըր։

— Օտէսատան կէթիրիլմիշ օլան պ'ր խայլի սըզրը էթլերի, վարօրատան արապա իլէ Պէյօղլունա չէզարբլըր իլէն, տայնրէյի պէլէտիեէ մէմուրլարը բասթ կէլերէք, պատէլ մուայէեէնէ, պունլարըն զօղմուշ օլտուղունու անլամալարըյլա, Թարայ պուրնու ուչըզրնա եօլանըլարագ տէնիզէ աթտարըրմըշ տըր։

—Եումուրճագ իլլէթի սէպէպի իլէ, Ռուսիա լիմանլարընտան կէլէն սէֆայինի գարանթինա պէքլէթտիրիլմէսինատէն տօլաեը, Ռուսիա գումրանեասը, Տէրիսաատէթ իլէ Օտէսա արասընտա հաֆթաատա իքի տէֆա իշլէմէքտէ պուլունան բօստա վարօրլարընն սէյր ու սէֆէրինի կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւնտէն իթթիպարէն հաֆթատա պիրէ թէնզիլ էյլէտիյի կիպի, Ավսթրիա վի Ֆրանսա գումրանեասը տախի վարօրլարընն, Օտէսատա սէյրը սէֆէրինի թաթիլ իթմէեէ պաշլամըշտըր տըր։

—Պէյ օղլունտա թէրէք պաշընտա խաղինէյի ճէ իլէնին մալի օրան պիր արսանընն, պաղէյի ումումի հալինէ թահվիլինէ ալթընճը տայիրէ թարաֆընտան խաղինէյի մալիեէսէն միւսաատէ թալէպ օլունմուշ, վէ նէգարէթի մալիեէսէն պու պապտէ մուվաֆֆագաթ կէօսթէրիլմիշ տիր։

—Ալթընճը տայիրէ մէճլիսի, Շէհիր էմանէթի իսլահաթ գօմիսիոնընտան, տայիրէ տախիլինտէ լազըմ կէլէն ինշաաթ ու թամիրաթա սարֆ օլունմագ իւզրէ, 20 պին լիրա թալէպ էյլէմիշտիր։ Գօմիսիոնը մէզբիր օն պին լիրա իթասընա գարար վիրմէքլէ, էմանէթ պու մըգտար ագճէնին իթասընա լազըմ կէլէն միւսաատէյի խթիհսալ զըմնընտա տախիլինէ նէզարէթը ճէլլէսինէ միւրաճաաթ էյլէմիշ տիր։

—Լոնտրէտէն փետրվար 12 թարիխի իլէ Գուրիէ տ'Օրիան զազէթասընա պէր վէճհի աթի եազըեօրլար.

Պուրաճա էն մուհիմմ վազասը, Բէուֆ բաշանընն, իչ եավերի հարպ, իքի սըր քեաթիպ, վիլաեէթին պիւյիւք մէմուրը Թ'օտօրաքի էֆէնտի, վէ իսթիլա զէմանընտա հիւքիւմէթի Ոէնլյէնին վէքիլի պուլունան Ֆասսօ էֆէնտի պէրապէրինտէ օլտուղու հալտէ Իսթանպօլտան չէհրիմիզէ մուվասէլէթ իթմէսի տիր։ Ժէնէրալ Թոթլեպէն եէվմի մէզբիրտէ Իսթանպօլա միւթէվճհիհէն հարէքէթ իտիպ, Զօրլու սթասիօնունտա Բէուֆ բաշա հազրէթլերի իլէ միւլագաթ էյլէմիշ տիր։ Ժէնէրալը միւշարիւէյհ, Զորլուտա, Բէուֆ բաշաեա, պու կիւնտէն իթթիպարէն քէնտիլէրինին միւսաֆիրի պուլունտուղունու սէոյլէմիշ տիր։ Ֆեաֆիֆէյի սթասիօնլարտա պիր թագըմ Ռուս ասքէրի էօնտէ մուզիգա վէ սանճաղ օլուղու հալտէ, Բէուֆ բաշաեը զապուլ էյլէմիշլէր տիր։ Էտիրնէ սթասիօնընտա Թրէն կէլմէզտէն էվվէլ վլատիմիր ալայընտան պիր պէոլիք ասքէր իլէ պիր պանտա մուզիգա կէօրիւմ քի Թրէն սթասիօնա կիրտիյինտէ Օսմանլը պէսթէսինի թէրէննիւմագ օլմագտա իտի։ Վալիյի միւսիւ Գամարանընն գօնաղընա կէօթիւրմէք իչին ժէնէրալ Թոթլեպէնին իքի արապասը իլէ Գազազ ասքէրլերի սթասիօնտա պէքլէմէքտէ իտի։ Բէուֆ բաշա, սթասիօնտա Բուս կուվէօրնէօրի, ասքէրի զօմանտան ժիրալայ Նամիկէթին, բոլիս միւտիրի գարիթէն Տոմնքի վէ էհալիյի Իսլամիեէ միւթէպէրանը թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ տըր։

Բէուֆ բաշա չէհիրէ վիրուտինտէ, միւշարիւէյհի կէօրմէք իչին սօղագլարտա բէք չօղ ատամ պուլունմուշ տուր։ Միւսիւ Գամարանընն խանէսի իլէ պաղչէսի, Էնվայի բէնք գանտիլէրլէ տօնանթըլմըշ իտի։ Շէհրիմիզին Ռումսէրբիսդոպոսու իլէ միւթէպէրանը էհալիսէն պաղըլար վալիյի թէպրիք իչին հուզուրընա չըգտըլար։ Բէուֆ բաշա, պունլարա, պու. կիւնտէն իթթիպարէն, մէմալիքին իսլահը հալի վէ խրիսթիանլար իլէ իսլամլար պէյնինտէ օլան քին ու զարազը ունութմագ իչին եէկսթիկերինէ մուավէնէթ իթմէք լազըմ օլտուղունու, վէ խանէսի հէր քէս իչին ազբգ պուլունաճաղընը, վէ իթթիտալարը օլանլարընն, սօգագտա պիլէ քէնտիլէրինէ պէեանը հայ իթմէյէրինէ միւսաատէ իտէճէկինի սէոյլէմիշ տիր։

ԲՕԼԻԹԻԳԱ ԱՀՎԱԼԸ

Պու կիւնլէրտէ զուհուր իտէն վուգուաթ վէ րիվաեաթա պագըլըրսա, Էվրօբանընն ումումի բօլիթիգասընտա պիր թէպէտտիւլ կէօրիւնիւեօր։ Խայլի վագըթտան պէրու Էվրօբա բօլիթիգասընընն միւվազէնէսի, պու գըթանընն պիր քէնարընտա պուլունան Ռուսիա իլէ տիկէր քէնարընտա պուլունան ինկիլթէրրա էյինտէ գարմշտը. իշթէ պու նուֆուզ Էվրօբանընն պու քէնարլարընտան զայգըպ, օրթասընա նազլ օլունմուշ կիպի կէօրիւնիւեօր։

Հադիգաթէն կէրէք Ռուսիա վէ կէրէք Ինկիլթէրրաճա պիր եօրկունլուգ, պիր պըզգընըգ, պիր իճթինապ կէօրիւնիւեօր։ Պու իքի տէվլէթին հէր պիրինի այրըճա մէշղուլ իտէպիլէճէք զայիլէրը վար տըր։

Ռուսիա մուհարէպէի զայիլէտէն վէ հալէա պու կիւն սիլահ ալթընտա վէ եապանճը պիր մէմլէքէթտէ, եանի ատէթա հարպ հալինտէ թուրտուղու ասքէրտէն մէսարիֆի քիւլլիեէեէ տիւշար օլուպ, ահվալը մալիեսի բէք բէխնէտար օլտուղու կիպի։ Մէմլէքէթինին հէր թարաֆընտա զուհուր իտիպ, էքսիք օլմամագտա օլան նահիլիսթէրտէ պու տէվլէթի մէղուլ իթմէքտէ, վէ հէյլէ պու տէֆա զուհուր իտէն վէպանընն տէֆի չարէսիյլէ ինթիշարը գօրգուսու պիւսպիւթիւն շաշըրմագտա տըր։

Պու զավայիլտէն մատտա Ռուսիանընն Ռումէլինին ահվալընա վէ Աֆղանիսթան մէսէլէսինէ տէ տօղրուտան տօղրուեա մէտխալ վէ միւնասէպէթի պուլունտուղունտան, պու մէսայիլին սուրէթը հալլինյէ տէ զիհն եօրմագտան գուրթուլմազ։

Ինկիլթէրրա իսէ Աֆղանիսթան մէսէլէսի կիպի պիւյիւք պիր մէսէլէտէն գուրթուլմազտան, Աֆրիգատա պէօմիւք պիր մաղլուպիեէթէ տիւշար օլմուշ, վէ հալէա Գէպրըսընն իշղալը.յա շարգճա օլան սայիր թէշէպպիւսաթընընն ֆայիտէսինի միլլէթինէ անլաթմամագտա պուլունմուշ օլտուղունտան, օտա պէօյիւք պիր ֆիւթուրէ տիւշմիշ տիր։

Էվրօբանընն օրթասընտա պուլունան տէվլէթլէր իսէ պու իքի տէվլէթին պու հալինի ֆըրսաթ իթթիխազ իտէրէք, իքիսինէ պիրէր թէքմէ վուրուպ, քէնտիլերի իճրայի նուֆուզա պայլամըշլար տըր։

Ֆրանսանընն, տէվլէթի Օսմանիեէնին միւհիմմ օլտուղու էսթիգրազթը վիրիպ, մալիեէսինի իսլահ իթմէկէ թէշէպպիւս իթմէսի Ինկիլիզլերին հիչ պիր վագըթ էյի նազարլա պազամաեաճագլարը պիր իշ տիր, չիւնքի պու իսթիգրազա մուզապիլ տէվ-

լեթի Օսմանիեէնին վիրկեկկ կէօմրիւք հասբլաթը վէ սայիր թէէմինաթ շարգ-տա Ֆրանսըզլարըն նուֆուզ վէ գուվվէթ բէյտա իթմէսինէ սէպէպ օլա-ճաղընտան, Ինկիլթէրրա տիլխանը իւզրէ շարգը Ռուսիա իլէ մուգասէմէ իտէմէեէճէք տիր։

Ինկիլթէրրա թարաֆընտան պու գատար վազբթտան պէրի պէճէրիլէ-մէեէն պու իսթիզրազ մատատէսի Ֆը-րանսա թարաֆընտան թէսվիրէ օլու-նուրսա, ումուրը շարգճա նուֆուզըն պիր պէօյիւք զբսմը Ինկիլիզլէրին է-լինտէն Ֆրանսըզլարըն էլինէ կէչէճէ-յի, վէ պունուն տա Ինկիլիզլէր իչին պիր մուվաֆֆաղիեէթսիզլիք օլաճա-ղը չիւպհէսիզ տիր։

Ֆրանսա պու ճիհէթճէ Ինկիլթէր-բաեը Ռէ գատար իզրար իտէճէք-սէ, Ալմանիա իլէ Ավստրիա տիկէր թա-րաֆտան Ռուսիաեը օնտան զիեատէ վէ էսասը պիր սուրէթլի իզրար իտէ-ճէք պիր բօլիթիգա թուրմուշլար տբր։

Հէր քէս պիլիր քի Ռուսիանըն պու կէչէն մուհարէպէտէ քի մուվաֆֆաղ-եէթի, Ալմանեանըն մրուսատէսի, վէ շարգ իշլէրինին շիմտիքի սուրէ-թի տէ բրէնս Պիսմարգըն բօ-լիթիգասը սաեէսինտէ իտի. պու մու-հարէպէտէն հէր տէվլէթ ազ չօղ միս-թէֆիտ օլտուղու հալտէ, Ալմանեա-նըն հիչ պիր չէյ զազանմամասը հէր վազբթ էնտիշէմիզի մուճիպ օլմուշ, վէ Պիսմարգըն էլպէթքէ կիզլի պիր նէնէթի օլաճաղընը տիւշիւնտիւրմիւշ տիւր։

Իշթէ Պիսմարգ օ կիզլի մագսէտի շիմտի մէյտանա չըգարմաղա պաշլա-մըշ տբր։

Զանն օլունուեօրտու քի, Ալման-եա Էվրօպաեը Օսմանլի թագսիմ իթ-մէք իչին Ռուսիա վէ Ավստրիա իլէ իթթիֆագ իթտիքտէն սոնրա, Ռու-սիա իլէ իթթիֆագ իտիպ, Ավստրիա-եը պէյնէրինտէ թագսիմ իտէճէք, վէ Ալմանեա Ավստրիանըն Ալմանլարը-նը ալըպ, Սլավլարընը Ռուսիաեա պը-րագաճագտը։

Ասճագ բրէնս Պիսմարգ ղանն օ-լունտուղունտան զ'եատէ մահիր պիր տիրլօմաթ տբր. Ավստրիանըն Ալման-լարընը գազանմագ իչին, Ռուսիաեը չիմտի օլտուղունտան իքի զաթ պէօ-յիւք իթմէք, վէ եանընտա էյլէ զուվ-վէթլի պիր գօմշու պուլունտուրմագ իսթէմէզ. բրէնս Պիսմարգ Ալմանեա-եա Ավստրիանըն Ալմանլարընը գա-զանտըրմազլա պէրապէր, Ռուսիաեա նէ Ավստրիանըն վէ նէ տէ Էվրօպաեը Օսմանլին Սլավլարընը գազանտըրմագ իսթէր. պէյլի Ալմանեաեը պէյիթ-տիկի հալտէ, Սլավ ալէմինի էրի հէյ-եէթէ եանի Ռուսիա վէ Ավստրիաեա թագսիմ էթմէք, վէ պունլարընը պի-րինի եանի Ավստրիաեը էօթէքինին թէճավուզաթընա գարշը հիմանէ ի-տիպ, Սլավլարը տայմա թէֆրիգա-տա պուլունտուրմագ նէնէթինտէ տիր։

Բրէնս Պիսմարգ Ավստրիանըն Ալ-մանլարընա էլ ուզաթմազտան էվվէլ — իչթահ կէթիրիր պիր մէզէ օլմագ իւզրէ — քիչիք Տանիմարգաեը եութ-մաք թէչէպպիւսինտէ պուլունուեօր. Տանիմարգանըն մուհաֆըզաընա միւ-թէքէֆիլ օլան Ավստրիաեը Բրակա մուահէտէսինին քէնտիսինէ վիրտիկի հազգտան էլ չէքմէկէ մէճպուր իթ-տիկի կիպի, պու հազգը թէրք իթ-մէքլէ ատէթա պիր Ալման տէվլէթի պուլունմագ հազգընատան տա Ավստ-րիաեը վազ կէչիրէեօր։

Ավստրիա պէօյէ պիր հազգատան վազ կէչմէք իչին, էլպէթքէ տիկը թարաֆտան պիր վատ ամրշ տբր, պու վատ տա, Ավստրիանըն Սէլանիկէ գա-տար թէվիրի միլք իտիպ, Ռումէլինին զարպ ճիհէթինի զապթ իթմէսինտէն պաշգա պիր շէյ օլամազ. պունուն հուսուլի իչին իսէ Ալմանեանըն Ռու-սիաեը թէրք իթմէսի, վէ պէլքի Ռու-սիաեա գարշը Ավստրիաեը թուրմա-ոը զարուրի տիր։ Իւչ իմբէրաթօրլա-րըն իթթիֆագը եէրինէ Ալմանեա իլէ Ավստրիա իթթիֆագընընը գայիմ օլմասը հավատիսի տէ պունա տէլա-լէթ իտէր։

Ռուսիանըն տէվլէթի Օսմանիեէ իլէ չապուճաճաղը մուահէտէյի իմզա իտիպ, ասքէրինի չէքմէկէ պաշլամասը տա, Ալմանեանըն պու եէնի բօլիթի-գասը թէէսիրինէ համի օլունապիլիր։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՇԱՐԳԻ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՖԱՍԸԼ

Վ. ԱԼԻՆ ՈՒՄՈՒՄ Հ. ԷՖԷՆԴԻ ԳԸՐ

(Մանզումէնին 397ինճի նիւսխէսինէն պաղբայլ)

Պիրինճի մատտէ — Վալիի ումումի, վիլաեէթտէ զաթը հազրէթի փսատ-չահինին վէքի ի տիր։

Վալի զուտրէթը լճրաիէեէ մալիք տիր։

Վալի, իշպու զանոնը էսասիտէ մու-այեէն սուրէթ վէ հուսուսատա, զա-վանինը վիլաեէթին թէրթիպինտէն հիսսէտար օլուր։

Իքինճի մատտէ — Վալի, էյֆայի վէ-զայիֆինճէ վազը օլան քեաֆֆէյի հարաքեաթընտան տօլաեը նէզոր փա-տիշահիտէ մէսուլ տբր։

Իչինճիւ մատտէ — Վալի, վա-թանա խըեանէթ, վէ վիլաեէթին զանոնը էսասինի իրլալ էյլէտիյի վէ տէվլէթ վէ վիլաեէթին վէ եախսա-էֆրատըն զարարընա օլարագ իսթի-լասաթը վուգու պուլտուղու հալտէ, Պապը Ալիտէն ինթիխապ օլընմըշ պիր ըէյիս վէ պէշ ազա, վէ մէճլիսը ու-մումիյի վիլաեէթտէն միւնթէխապ պէշ ազատէն միւրէքքէպ պիր տիվանը ա-յի հուզուրընտա թահթը մուհաքէմէ-եէ ալընապիլիր։

Վալիյի թահթը մուճաքէմէեէ ալ-մադ հազգը, տօղրուտան տօղրուեա, վէ եախսա մէճլիսը ումումիյի վիլաեէ-թին իչթիքեասը իզէրինէ ճանիպը Պապը Ալիտէն իճրա օլունուր։ Մէճ-լիսը ումումիյի վիլաեէթին, վալի ա-լէյհինէ թանզիմ իտէճէյի իչթիքեա-նամէ, ազասընընը էն ազը իչ ըուպու թարաֆընտան միւմզի օլմագ իգթիդա իտիպ, տօղրուտան տօղրուեա Պապը Ալիեէ իրսալ օլունուր։ Վէ տիվանը այինին, իչթիքեանամէյի օլտատան սոնրա իթմէսի լազըմ կէլիր։

Տիվանը ալի, ուսուլը մուհաքէմէ-սինի պիզզաթ թանզիմ էյլէր։

Վալի ալէյհինէ թանզիմ օլունան իթթիհամնամէսինին էսասը պուլուն-տուղունա, տիվանը ալի 4 զուրաեա գարշը 7 զուրա իլէ հիքմ իտէր իսէ, մազուլիեէթինի իլամ իտէր, վէ հէմ տէ զանոնէն լազըմ կէլէն ճէզա իլէ միճազաթ զըլընը։

Տէօրտիւնճիւ մատտէ — Վալի Պապը Ալիինին բուխսաթը օլմագսըզըն Տէրի-սաատէթտէն պաշգա պիր եէրէ կիթ-մէք իւզրէ վիլաեէթի թէրք իտէր իսէ, քէնտիսինին ազլի իլէ եէրինէ պիր տիկէր վալի նասպ օլունուր։

Պէշինճի մատտէ — Վալինին զէյպու-պէթը մուվազգաթա էսնասընտա, վէ եա խասթալըզ վէ եա տիկէր պիր մէնի զուհուրի իլէ մէմուրիեէթինի իճրա իտէմէտ կինտէ, վէ եա վալի մազամը պոշ օլարընընտա, վազիֆէ վէ մէմուրիեէթի միւսթէշար թարաֆը-նա իյիա օլունուր։

Վէ քեալէթ իչ այրան զ'եատէ իմ-թիատ իտէմէզ։

Ալթընճը մատտէ — Վալիյի ումումի, Պէրլին ահանամէսինին ալթընճը մատ-տէսի մուճիպինճէ, վիլաեէթին էմնի-եէթը տախիլիեէ, վէ իսարիճիէսինին մուխթարատա պուլունտուղունա հիքմ, վէ մէսուլիեէթի ալթընտա պէեան իյլէտիյի հալտէ, ասասքիրի Օս-մանիէյի տավէթ հազգընա մալիք տիր։

Եէնտինճի մատտէ — Մէճլիսի ու-մումիյի վիլաեէթին տայիմի գօմիթէ-սինին ըէյի իւզէրինէ, վիլաեէթին պիր վէ եա պիր դաչ թարաֆընտա ահվալը տթիհատ իտարէյի էօրֆիեէ իլան օ-լունապիլիր։

Ա. էհալի, պիր զանոն վէ եանզա-մըն, վէ եախսա նիզամէն իթա օլըն-մըշ պիր հիքմին իճրասընա մուխալի-ֆէթ իթտիյի, վէ իթաաթա տավէթ օլընտըզտան սոնրա տախի մուխալի-ֆէթտէ իսլամ իյլէտիյի հալտէ.

2. Տէրունը վիլաեէթտէ վիլաեէթին հուզուզը ումումիեէսինի իիլալ իչին սիլահլա պիր հարէքէթ վէ եախսա պիւ-յիւք զարբշըզըշլար վուգուա կէլէ-րէք, հիքիմէթին վէյայիթի տտիէ-սի, իտաեի նիզամ ու ասայիշէ միւզ-թէտիր օլամասընը հալտէ։

Իտարէյի էօրֆիէյի իլան իտէն էմրտէ սէպէպ կէօսթէրիլէք լազըմ օլտուղու կիպի, տերհալ Պապը Ալիեէ իչարը քէյֆիեէթ օլունմալը տբր։ Ի-տարէյի էօրֆիեէնին ճարի օլա՛ազը քեաֆֆէյի քէօյ վէնահիէէրտէ իլա-նը միւզթէզի օլուպ, զուվվէթը գա-նոնիէյի անճագ լանտան սոնրա հա-յիզ օլուր։

Իտարէյի էօրֆիեէ, անը լճապ իթ-տիրէն սէպէպին մրունտէֆի օլտուղու կիպի լազվ օլունմագ իգթիդա իյլէր։

Սէքիզինճի մատտէ — Վալի հէյ-եէթը իճրաիէենինրէյիսի սըֆաթըյլա զանոնը էսասիեէ ըիաեէթ օլընմասը-նա, վէ գավանինին իճրասընա, վէ մուհաֆազայի նիզամ ու ասայիշէ, վէ էճիեէթը ամմէեէ նէզարէթ վէ էս-պապընը իսթիհսալ իտէր։

Թարաֆը հազրէթի փատիշահիտէն նասպ օլունաճագլար իլէ, հիքիմէ-թին պազը թէրթիպաթընտան տօլաեը միւզթէզի օլան, վէ եախսա ուսուլը ինթիխապ իզրէ թայինին օլունմալա-ըը լազըմ կէլէնլէրտէն պաշգա օլարագ, վիլաեէթին ումուրը ատլիեէ վէ իտա-ըէսի մէմուրլարը, միւսթէշարընը վէ եախսա այ՛տա օլտուղու միւտիրին թէք-լիֆի իւզէրինէ ճանիպի վալիտէն նասպ օլունուր։

Վալի պիր զանոնը մախսուս օլմա-տըզճա, մէմուրիեէթը ճէտիտէ իհ-տաս իտէմէզ։

Տօղուզունճու մատտէ — Ասաքի-րի միլեէ վէ ժանտարմա, վալիին էմ-րի ալթընտա պուլունուպ, քիչիք զապիթանը, ֆասլը էվվէլին եէտինճի մատտէսի թէրթիպաթը մուճիպինճէ թարաֆը վալիտէն նասպ օլունուր։

Օնունճու մատտէ — Մէճլիսի ու-մումիյի վիլաեէթ ինթիխապաթը իչին միւնթէխիպլէր ճանիպի վալիտէն տա-վէթ օլունաճաղը կիպի, մէճլիսի ու-մումի տախի անընը թարաֆընտան տա-վէթ, վէ զարանտըզը տախի թարա-ֆը վալիտէն իլան զըլընը։

Օ՛ պիրինճի մատտէ — Վալիի ու-մումի, հէր սէնէ, մէճլիսի ումումիյի վրեէ, վ զ'ֆէյի միշմէրէքէ-լերինէ՝ յիտ գավանին լայիհասը թագ-տիմ իտէր։ Ճանիպը վալիտէն տբզ օ-լունան գավանին լայ քեսֆֆսինէ, հսպապը մու-ճիպէ թազրիրի մէրպութ պուլուն-մագ լազըմ տբր։ Վալիի ումումի, հէր սէնէ, մէճլիսի ումումիեէ, վարիտաթ վէ մէսարիֆաթ միւվազզնէսինի տբզ իլէ պէրապէր, սէնէյի սապզգա մու-ամէլաթընտան հիսապ վէրիր։

Վալի, մէճլիսի ումումի թարա-ֆընտան գապուլ օլունան զանոն լա-յիհալարընը թատիզը Բատիշահիեէ արզ իտէր։

Վալիյի ումումի, վիլաեէթտէ մէվ-զրի իճրաեէ վազ օլունաճագ զավա-նինը տէվլէթ իլէ, վիլաեէթէ այիտ զավանինի, թատիզլէրինի միւթէա-գիպ, Ռումէլիի Շարգիտէ նամը նա-միյի Բատիշահիեէ օլարագ իլան իտէր։

Օն իքինճի մատտէ — Վալի, իճրա-յի զավանին իչին նիզամաթ թէէսիս իտէր։

Ֆասը էվվէլին օնունճու մատտէ-սինտէ պէեան օլունտուղու վէճճիլէ, վալի, հէնուզ պիր զանոն իլէ թան-զիմ օլունմամեան մէվատտ հազգընտա, տայիմի զօմիթէնին մուավենէթի իլէ, իտարէյի ումումիեէ հազգընտա նի-զամաթ վազը հազգընա տախի մալիք տիր։ Պու նիզամաթը իտարէեէ, պիր էսպապը մուճիպէ թազրիրի մէրպութ պուլունմագ միւզթէզի տիր։ Պու եօլ-ա պիր նիզամ իլան օլունունճա, վա-լի Պապը Ալիեէ իչարը քէյֆիեէթ իթ-մէք լազըմ կէլէճէյի կիպի, մէճլիսի ումումիեէ տախ՝, պիրինճի իճթիմաի ատիտէ օ մատտէ հազգընտա պիր նիզամ՝ լայ՝ ատը արզ իտէճէք տիր։ Վի-լաեէթտէ թէչէքքիլիտէճէք անանիմ շիրքէթլէրին նիզամաթը էսասիէսի, թարաֆը վալիտէն թատիզ, վէ պու շիրքէթլէրին թէէսիսի մէզունիեէթի տախի անընը թարաֆընտան իթա օլու-նուր։

ԹՕՖՎԻԼ ՄՈՒԴԱՎԷԼԷՆԱՄԷՍԻ

Հիքիմէթի Սէնիյէ վէ միւսիւ-գանթ տը Թօգվիլ արասընտա միւզա-քէրէ օլունան մուգավէլէնամէնին սուրէթի թէրճէմէսի տիր։ §

Պապը Ալի պիր թարաֆտան հիւ-քիմէթը Օսմանիէնին մէնսուպ օլ-տուղու պուհրանը չէտիտտէն հասըլ օ-լան ահվալը տախիլիեէսինէ պիր նի-հաեէթ վիրմէք իչին ագճէեէ միւհ-թաճ օլտուղու կիպի, տիկէր թա-րաֆտան տա գանսօլիտէ տիւեու-նունու թէսվիեէ իթմէք իսթէտի-կինտէն, վարիտաթը գաթիեէ վէ թէէ-մինաթը սահիհէ իւզէրինէ միւէսսէս օլմագ իւզրէ, 200 միլեօն ֆրանգլըգ պիր իսթիգրազա միւրաճաաթա զա-բար վիրմիշ, վէ պու վարիտաթըն գուսուրունու, պիւտճէսինին միւսաա-տէ իյլէտիյի տէրէճէտէ, էվվէլճէ ազ-ա վէ պու քէրէ պիրլէշտիրիլէճէք օլան գանսօլիտէ գալշըլըգ կէօսթէրմէեէ գարար վիրմիշ տիր։

Պինաէն սէյհ, հիւքիմէթը Օս-մանիեէ, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլ՛զ համիլի սէնէտաթը Օսմանիեէ գանոն տը Թօգվիլ վէսաթաթըյլա վու-գու պուլան թէքլիֆի մուճիպինճէ, գանսօլիտէ օլմուշ տիւեունունու, պիւտճէսինին միւսաատէսի տախիլինտէ թահվիլ իթմէք իւզրէ մէվատտը ա-թիէյի էմր իտէր։

Պիրինճի մատտէ — Զէյրտէ կէօս-թէրիլէն իսթիգրազաթ միւսթէսնա օլմագ իւզրէ, պու կիւնէ գատար զէ-մանը իթասը հուլուլ իտիպ տէ, թէէ-տիեէ օլունմամըշ ֆայիզլէրի իլէ պէ-րապէր կէրէք տախիլի վէ կէրէք խա-բիճի ֆեաֆֆէյի սիւեունու ումումի-եէ թահվիլաթընընը ֆիեաթը իթիպա-ըիեէսի, իչպու թահվիլաթընը թէտա-վիլէ չըգարըլըգը ֆիեաթա թէնզիլ օլունաճագ տբր։ Շէյլէ քի սէնէտա-թը Օսմանիեէ համիլլէրինտէն հէր պի-ըի, եէնի թս հվիլաթ սխզ էյլէաֆքտէ, եէտինտէ պուլունան սէնէտաթընընը թէ-տավիլի ֆ. եաթընա միւսալի պէր

մեպլաղը հավի թահվիլաթ ալաճագ-լար տբը։

Տիւեունու ումումիեէ ֆայիզլէրի-նին թաթիլի թէէտիեէսինտէն պէրու զորասը չբգբպ տա բէսէլմալլէրի թէ-էտիեէ օլունմագ լազըմ կէլմիշ օլան սէնէտաթ էսմանը տախի պունլար կի-պի թէսվիեէ վէ թէնզիլ օլունաճագ տբը։ Մբսբը վէրկիսի իլէ, վէ եախոտ ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա թարաֆընտան մախսուսէն թէէմին օլունուպ կվվէլճէ մուգավէլէեէ բապթ օլուն-մուշ օլան 1854 վէ 1855 վէ 1871 վէ 1877 իսթիգրազաթը պու թահվիլտէն միսաթէնա տբը։

Գոնսոլիտէ օլմուշ տիկէր իշ իս-թիգրազըն պալիզ օլտուղու մբգտա-բա, թէպտիլ իտիլմիշ վէ թէտավիլի ֆէրմանը չէրայիթի իւզրէ գոնսոլիտէ օլմուշ պոն տիւ թրէզորլար տախի, եիւզտէ 5 ֆայիզլի էսկի գոնսոլիտէ թաթպիգ օլունուպ, անլէրին կէօրէ-ճէյի մուամէլէնին այնբը կէօրէճէք տիր։ Ռումէլի չբմէնտբֆէրի թահվի-լաթը հագգընտա տախի այնի մուա-մէլէ օլունաճագ տբը։

Իքինճի մատտէ — Պիրինճի մատ-տէտէ զիքբ օլունան իսթիգրազաթ-տան պաշգա գոնսոլիտէ օլմուշ տիւ-եունու աթիդա թահվիլաթը պէտէ-լաթընը թէսվիեէ իշին, իքի սընբֆ իւզէրինէ թէրթիպ օլունմուշ եիւզտէ 5 ֆայիզլի եէնի պիր թահվիլտթը Օս-մանիեէ նէշր օլունաճագ տբը։

Պիրինճի զբսմ թահվիլաթ, եիւզ-տէ 6 ֆայիզլի 1858 վէ 1860 վէ 1861 վէ 1863 վէ 1865 վէ 1869 վէ 1873 սէ-նէլէրինտէ չբդարբլան (սթիգրազաթ թահվիլաթընա մուգապիլ օլաճագ վէ եիւզտէ 5 ֆայիզի հայիզ օլմագ իւզ-րէ, պիրինճի մատտէտէ պէեան օ-լունտուղու վէճհլէ թէնզիլ օլունան գբյմէթ իւզրէ իիրաճ գբլբնաճագ տբը։ Պու գբսմ, թէտավիլէ իիրաճ գբլբնտբղը սէնէլէրէ մութապբգ սէ-րիլէրէ թագսիմ, վէ ֆլիֆ պա սբբա-սընճա թէրթիպ օլունաճագ տբը։

Իքինճի գբսմ, 1865 վէ 1873 վէ 1874 սէնէլէրինտէ թէտավիլէ չբգարբ-լան եիւզտէ 5 ֆայիզլի գոնսոլիտէլէր-լէ։ 1872 սէնէսինտէ իիրաճ օլունան պոն տիւ թրէզորլար վէ Ռումէլի չբմէն-տբֆէր թահվիլաթը օլուպ, պունլարբն եէրինէ տէ քէզալիք եիւզտէ 5 ֆա-յիզլի եէնի թահվիլաթ վիրիլէճէք տիր։ Պու գբսմ թահվիլաթբն ֆայիզի տի-կէրլէրինին ֆայիզվնտէն եիւզտէ պիր էքսիք օլտուղունտան, եանի գբսմբ էվվէլ, եիւզտէ 6 ֆայիզլի սէնէտաթտ գարշբլբգ օլտուղու հալտէ, պու գբսմ եիւզտէ 5 ֆայիզլի սէնէտաթը աթի-գաեա գարշբլբգ օլաճաղընտան, ի-քինճի գբսմ թահվիլաթբն, պիրինճի գբսմտան ֆէրգի օլմամագ իշին, պի-րինճի մատտէտէ մուհարբէր թէնզիլա-թընտան պաշգա բէսէլմալլէրինտէն եիւզտէ 20 տահա թէնզիլ գբլբնա-ճագ տբը։

Պու գբսմ թահվիլաթա իքինճի սբ-բա թահվիլաթ տէնիլէճէք տիր։

Իշիւնճիւ մատտէ — եէնի գոնսո-լիտէ տիւեունունուն ֆայիզ վէ բէսէլ-մալինին թէէտիեէսի, ումմալիքի Մահ-բուսէնին կէօմրիւք վէ տուխան վէ թուզ մատէնլէրի վէ տամղա, վէ մէս-քիւրաթ հասբլաթընը չամիլ օլմագ իւզրէ բուսումաթ վէ թէմէթթիւ վէ սայիր պու միսիլիւ վէրկիլէր իլէ թէէ-մին օլունաճագ տբը։ Պու վէրկիլէր, սէնէվի տիւեունը ումումիեէ ֆայիզլէ-րինէ վէ մէսարիֆը վագբասընա քի-ֆայէթ իտէճէք մէրթէպէտէ բաթէն-թա բուսումի իհտասի իլէ ախզ վէ թահսիլ օլունաճագ տբը։

Եիւզտէ 6 ֆայիզլի իսթիգրազաթը միւթէնէվիեէ գարշբլբգ կէօսթէրիլ-միշ օլան սայիր վարիտաթըն քեաֆ-ֆէսի (հիւքիւմէթը Սէնիյէեէ իատէ օլունաճագ տբը։

Հիւքիւմէթը սէնիեէ, պալէատէ մուհարբէր վարիտաթտան ֆազլա օլա-բագ, եալընբզ եէնի գոնսոլիտէ տիւ-եունունուն ֆայիզ վէ բէսէլմալինէ սարֆ օլընմագ իւզրէ, եէտինճի մատ-տէտէ պէեան օլունան գումիսիոնա, շիմտիտէն վարիտաթը աթիեէյի տա-խի թայեին վէ թախսիս իլլէր։

1. Պուլղարիսթան վէրկիսի.

2. Տիւեունը Օսմանիեէտէն պու ի-մարէթէ այիտ օլան հիսսէ.

3. Տիւեունը մէզպուրլատէն Սբրպիա վէ Գարատաղա այիտ օլան հիսսէ.

4. Պէրլին ահտնամէսի ահքեամընճա գարարլիր օլտուղու իւզրէ, վէգիկի իւնվանիյլէ խաղինէյի ճէլիլէյէ թէս-լիմ օլընմագ լազըմ կէլէն Ռումէլիի շարգի իրատը.

5. 1878 յունիս այը 4ի թարիխլի մուգավէլէնամէ մուճբպինճէ Ինկիլ-թէրրա թարաֆընտան տէվլէթի Օս-մանիեէ թէէտիեէ օլունմագ լազըմ կէլէն Գբպրբս ճէզիրէսի վարիտաթը։ Պու վարիտաթ վէ վէրկիլէր, պալէա-տէ մէզբիւր գոնսոլիտէ տիւեունունա պիլ իմթիյազ թախսիս օլընբգ, տիւ-եունու մէզպուրէեէ սէնէվի լազըմ կէ-լէն մէպալիզ թէքմիլ օլանա գատար անլէրէ սարֆ իտիլէճէք տիր։

Գումիսիոն, սուրէթի մախսուսէտէ քէնտիսինէ այիտ օլան վարիտաթը թահսիլ վէ թէէմին իշին իճապ իտէն զայրէթի սարֆ իտէճէք տիր։ Զիքբ օլունան վարիտաթ վէ վէրկիլէր, տէվ-լէթի Ալիեէ պօրճունա մահսուպէն գումիսիոն եէտինտէ հէվալէ մագա-մընտա օլուպ, պինաէն ալէյհ սէնէվի վէրիլէճէք մէպալիզտէն թէնզիլ օլու-նաճագ տբը։

Մէզբիւր վէրկի վէ վարիտաթ, ֆայիզ վէ բէսէլմալի թէէմինէ քեաֆի օլմատբղը հալտէ, մէպալիզի լազըմէ-նին գուսուրու, պէր վէճհի պալէա թէրք օլունան կէօմրիւք վարիտաթը վէ սայիր վէրկիլէր տէն ախզ օլունաճագ տբը։ Իշպու կէօմրիւք վարիտաթը ֆազլասբ, եէնի վէ էսքի գոնսոլիտէ օլմուշ տիւեունա լազըմ կէլէն մէպա-լիզ թէնզիլ գբլբնտբղտան սօնրա, խաղինէյի Օսմանիեէեէ այիտ օլաճագ տբը։

Պու իրատ վէ վէրկիլէր, ալթուն վէ կիւմիւշ օլարագ թահսիլ օլունուպ, զիյատէ պէեան օլունան գումիսիոն, գայմէ վէ պէշլիք վէ ալթբլբգ վէ 20 բարալբգ կիպի սիքէ ախզընա մէճ-պուր իտիլմէեէճէք տիր։

Պու թէէմինաթը մախսուսէ, պիր սուրէթը մէմթազէտէ, տէվլէթը Ա-լիեէ թարաֆընտան ագտ օլունան 200 միլեօն ֆրանգլբգ եէնի իսթիգրազա այիտ օլաճագ տբը։ պինաէն ալէյհ, տիւեունը ճէտիտէ թահվիլաթ հա-միլլէրի, իքինճի տէրէճէտէ բէհինի ա-լաճագ սահիպի ատտ օլունուպ, պիրին-ճի տէրէճէ ալաճագ սահիպլէրի, եէ-նի իսթիգրազը վիրէնլէր ատտ օլու-նաճագլար տբը։ պունլար իսթիգրա-զը մէզբիւրէ թահսիս օլունան մէպ-լաղտան հագգլարընը տէրհալ ալա-ճագլար տբը։

Տէօրտիւնճիւ մատտէ — Իշպու ճէ-տիտ գոնսոլիտէ տիւեունունուն ֆա-յիզլէրի հէր ալթը այտա պիր քէրրէ ալթուն օլարագ, Տէրիսաատէթ վէ Բարիս վէ Լոնտրաատա թէտիեէ օլու-նաճագ տբը։ Պիրինճի գուբօն, իշպու մուգավէլէնամէնին թարիխը իմզասընտան իշ այ սօնրա իշէմեեէ պուշլաեա-ճագ տբը։ Ամբրթիսման, եանի տիւ-եունունուն մահվը, գուրա քէշիտ սի սուրէթի իլէ, վէ պէշինճի մատտէտէ միւթէնէվիեէ գարշբլբգ կէօսթէրիլ-միշ օլան սայիր վարիտաթըն քեաֆ-ֆէսի (հիւքիւմէթը Սէնիյէեէ իատէ օլունաճագ տբը։

Հիւքիւմէթը սէնիեէ, պալէատէ մուհարբէր վարիտաթտան ֆազլա օլա-բագ, եալընբզ եէնի գոնսոլիտէ տիւ-եունունուն ֆայիզ վէ բէսէլմալինէ սարֆ օլընմագ իւզրէ, եէտինճի մատ-տէտէ պէեան օլունան գումիսիոնա, շիմտիտէն վարիտաթը աթիեէյի տա-խի թայեին վէ թախսիս իլլէր։

1. Պուլղարիսթան վէրկիսի.

2. Տիւեունը Օսմանիեէտէն պու ի-մարէթէ այիտ օլան հիսսէ.

3. Տիւեունը մէզպուրլատէն Սբրպիա վէ Գարատաղա այիտ օլան հիսսէ.

4. Պէրլին ահտնամէսի ահքեամընճա գարարլիր օլտուղու իւզրէ, վէգիկի իւնվանիյլէ խաղինէյի ճէլիլէյէ թէս-լիմ օլընմագ լազըմ կէլէն Ռումէլիի շարգի իրատը.

5. 1878 յունիս այը 4ի թարիխլի մուգավէլէնամէ մուճբպինճէ Ինկիլ-թէրրա թարաֆընտան տէվլէթի Օս-մանիեէ թէէտիեէ օլունմագ լազըմ կէլէն Գբպրբս ճէզիրէսի վարիտաթը։ Պու վարիտաթ վէ վէրկիլէր, պալէա-տէ մէզբիւր գոնսոլիտէ տիւեունունա պիլ իմթիյազ թախսիս օլընբգ, տիւ-եունու մէզպուրէեէ սէնէվի լազըմ կէ-լէն մէպալիզ թէքմիլ օլանա գատար անլէրէ սարֆ իտիլէճէք տիր։

Գումիսիոն, սուրէթի մախսուսէտէ քէնտիսինէ այիտ օլան վարիտաթը թահսիլ վէ թէէմին իշին իճապ իտէն զայրէթի սարֆ իտէճէք տիր։ Զիքբ օլունան վարիտաթ վէ վէրկիլէր, տէվ-լէթի Ալիեէ պօրճունա մահսուպէն գումիսիոն եէտինտէ հէվալէ մագա-մընտա օլուպ, պինաէն ալէյհ սէնէվի վէրիլէճէք մէպալիզտէն թէնզիլ օլու-նաճագ տբը։

Մէզբիւր վէրկի վէ վարիտաթ, ֆայիզ վէ բէսէլմալի թէէմինէ քեաֆի օլմատբղը հալտէ, մէպալիզի լազըմէ-նին գուսուրու, պէր վէճհի պալէա թէրք օլունան կէօմրիւք վարիտաթը վէ սայիր վէրկիլէր տէն ախզ օլունաճագ տբը։ Իշպու կէօմրիւք վարիտաթը ֆազլասբ, եէնի վէ էսքի գոնսոլիտէ օլմուշ տիւեունա լազըմ կէլէն մէպա-լիզ թէնզիլ գբլբնտբղտան սօնրա, խաղինէյի Օսմանիեէեէ այիտ օլաճագ տբը։

Պու իրատ վէ վէրկիլէր, ալթուն վէ կիւմիւշ օլարագ թահսիլ օլունուպ, զիյատէ պէեան օլունան գումիսիոն, գայմէ վէ պէշլիք վէ ալթբլբգ վէ 20 բարալբգ կիպի սիքէ ախզընա մէճ-պուր իտիլմէեէճէք տիր։

Պու թէէմինաթը մախսուսէ, պիր սուրէթը մէմթազէտէ, տէվլէթը Ա-լիեէ թարաֆընտան ագտ օլունան 200 միլեօն ֆրանգլբգ եէնի իսթիգրազա այիտ օլաճագ տբը։ պինաէն ալէյհ, տիւեունը ճէտիտէ թահվիլաթ հա-միլլէրի, իքինճի տէրէճէտէ բէհինի ա-լաճագ սահիպի ատտ օլունուպ, պիրին-ճի տէրէճէ ալաճագ սահիպլէրի, եէ-նի իսթիգրազը վիրէնլէր ատտ օլու-նաճագլար տբը։ պունլար իսթիգրա-զը մէզբիւրէ թահսիս օլունան մէպ-լաղտան հագգլարընը տէրհալ ալա-ճագլար տբը։

Տէօրտիւնճիւ մատտէ — Իշպու ճէ-տիտ գոնսոլիտէ տիւեունունուն ֆա-յիզլէրի հէր ալթը այտա պիր քէրրէ ալթուն օլարագ, Տէրիսաատէթ վէ Բարիս վէ Լոնտրաատա թէտիեէ օլու-նաճագ տբը։ Պիրինճի գուբօն, իշպու մուգավէլէնամէնին թարիխը իմզասընտան իշ այ սօնրա իշէմեեէ պուշլաեա-ճագ տբը։ Ամբրթիսման, եանի տիւ-եունունուն մահվը, գուրա քէշիտ սի սուրէթի իլէ, վէ պէշինճի մատտէտէ կէօս-թէրիլէն վէճհ իւզրէ իճրա օլու-նաճագ տբը։

Ամբրթիսման, իշպու տիւեունու ճէտիտէ իշին ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէեէն թախսիս օլունան իրատ-տան, տիւեունը մէզպուրէ ֆայիզլէրի-նին իթասընտան սօնրա պագի գալա-ճագ ագճէ սարֆ օլունաճագ տբը։

Ամբրթիսման թախսիս օլունան ագճէնին մբգտարը, հիւքիւմէթը սէ-նիէնին պիւտճէսինտէ կէօրիւլէն վա-րիտաթա վէ սուրէթը աթիեէ կէօրէ հիսապ օլունաճագ տբը։ Շէյլէ քի ումումի տէյն իշին ըէսէլմալ (ամբր-թիման) թէէտիեէսինէ քիֆաեէթ իտէճէք մէրթէպէտէ վարիտաթ հա-սբլ օլմաբղը հալտէ, սէնէվի մէվճուտ վարիտաթ պագիեէսի, էվվէլա պիրին-ճի սընբֆտան պուլունան վէ էլիֆպա թէրթիպի իւզրէ թէգատիմ իտէն թահվիլաթա թախսիս գբլբնաճագ տբը։

Պէշինճի մատտէ — Տէվլէթը Ալի-էնին սէնէվի պիւտճէսինտէ եէնի տիւ-եունա թախսիս օլունան վարիտաթ-տան պաշգա 16 միլեօն լիրա վարիտա-թը օլմատբգճա բէսէլմալին թէտիեէ-սինէ իպթիտար օլունմաե սճագ տբը։ բէսէլմալէ թախսիս օլունաճագ մբգ-տար, էն զիեատէ եիւզտէ պիր օլուպ, պէր վէճհի աթի թէտիեէ օլունա-ճագ տբը։ շէյլէ քի, վարիտաթ 16 միլեօն լիրաեա պալիզ օլտուղու հալտէ եիւզտէ պիր բուպ, վէ 17 միլեօն օլտուղու հալտէ եիւզտէ իքի բուպ, վէ 18 միլեօն օլտուղու հալտէ իշ բուպ, վէ 19 միլեօն օլտուղու հալ-տէ տէօրթ բուպ օլաճագ տբը։

Ալթընճը մատտէ — Հիւքիւմէթի Օսմանիեէ վարիտաթընին մէճմուի, հալէա մէվճուտ պուլունան վէ եախոտ իլէրուտէ եէնիտէն իճատ վէ դամմ օլունաճագ Մբսբը վէրկիսի գուսուրու տախիլ, վէ իշիւնճ ւ մատտէտէ կէօս-թէրիլտէյի վէճհլէ թէրք օլունան բու-սումաթ խարիճ օլարագ, հիւքիւմէ-թի Օսմանիեէ պիւտճէսինի թէէմին իշին լիւզումի թաստիգ օլունան 14 միլեօնա պալիզ օմագ իսէ, 200 միլ-եօն ֆրանգլբգ իսթիգրազը ճէտիտ մուխասսէսաթը սէնէվիէյի միւմթա-ղէսի թէէտիեէ (օլունտուգտան սօն-բա, տիւեունը ճէտիտէ իշին, պու վարիրիտաթբն եալընբզ իշտէ իքիսի սարֆ օլունուպ, տիկէր իշտէ պիրի, զիքբ օլունան 14 միլեօն Օսմանը լի-բասընը թէքմիլ իթմէք իշին տէվլէթի Ալիեէեէ թէրք օլունաճագ տբը։

Իշպու մատտէեէ թէվֆիգան, ա-թիտէ պէեան օլունան իտարէ գումի-սիոնու, տէվլէթի Ալիեէ վարիտաթը ումումիեէսինին թահսիլաթընը թէֆ-թիշ վէ թէտգիգ էյլեմէք իւզրէ ագա-սընտան պիրինի մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի նէզտինէ մէմուր իթմէք հագգընը հայիզ օլաճագ տբը։

Եէտինճի մատտէ — Իւշիւնճիւ պէնտին ահքեամընը իճրա իշին, հիւ-քիւմէթի Սէնիեէ, քէնտի իթիպարը իլէ թահվիլաթը Օսմանիեէ համիլլէ-րինին մէնֆաաթը պիր օլտուղունա գավիէն իգնա օլարագ, վէ անլէր թարաֆլարընտան իտիլէն ֆէտաքեար-լըգլարա մուգապիլ քէնտիլէրէ պ՚ր էմնիեէթի քեամիլ վիրմէք իսթէեէ-րէք, եօգարբքի պէնտ մուճիպինճէ, մէմալիքի տէվլէթի Ալիեէ բուսումաթ վարիտաթընը, եէնի գոնսոլիտէ տիւ-եունու համիլլէրի մէնֆաաթընա օլա-բագ թէրք իտէճէկինի իլան իտէր վէ թէրք իտէր։ Պունլար, իշպու մու-գավէլէտէ պէր վէճհի պալէա գա-բարիր օլան սուրէթի թէսվիեէնին իճրաասընա միւգթէզ մէպալիզ բատ-տէսինտէ, ախզ ու զոպթը զապիլ օլ մամագ իւզրէ բէհին տիր։

Զիյրտէ կէօսթէրիլտիյի իւզրէ, ալթը ազատան միւրէքքէպ պիր իտա-րէ գումիսիոնու, պէր վէճհի պալէա թէրք օլունան իրատաթ վէ հասբլա-թը եէնի քոնսոլիտէ տիւեունունուն թէէմինի զբմնընտա միւճէտտէտէն ի-տարէեէ մէմուր օլաճագ տբը։ Պու գումիսիոն, հասբլաթը տոզրուտան տոզ-բուեա թահսիլ իլէ, պունուն տոզրու-տան տոզրուեա ատհապը էսհամա ի-թասընը թէէմին իլլեեէճէք տիր։ Մէզ-քիւր գումիսիոն, էվրոբա գավանին վէ նիզամաթ վէ թարիֆալարը մուճիպին-ճէ իտարէյի մասլահաթ իտէճէք տիր։

Հիւքիւմէթի սէնիեէնին, իշպու ի-րատ իլէ սուրէթի քեամիլէտէ օլմագ իւզրէ հէման հասբլաթը մէզպուրէնին էմրի իտարէսինի թէսլիմ էյլէտիյի գու-միսիոն միւսթագիլ օուպ, տէրհալ ի՚ճրայի վազիֆէեէ իպթիտար իտէճէք, վէ մինասիպ կէօրտիւյիւ վէսայիթ վէ ինթիխապ էյլեեէճէյի մէմուրլար մա-բիֆէթի իլէ, քէնտիսինէ թէրք օլունան վարիտաթը իտարէ իտէճէք տիր։ Գումիսիոն քէնտի մուամէլաթը-նը սուրէթի մունթազամատա թէսվի-եէ իթմէք իշին իսթէտիյի մէմուրլա-րընը իսթիխտամընտա վէ սայիր խու-սուսաթտա սէրպէսթ օլաճագ տբը։

Պու էշ վուզուճու մախսուսու օ-լան վէ լիւզումէրի օլանլարընտան պաշգա սայիր մէմուրին թէպաայի Օս-մանիեէտէն ինթիխապ օլունաճագ, վէ պու կիւնէ գատար իրատէյի Սէ-նիեէ իլէ նասպ օլունան մէմուրլարընը, գումիսիոնուն թէքիֆի իւզէրինէ, այնի սուրէթլէ նասպ օլունմալարընա տէ-վամ օլունուպ, գումիսիոնու մէզպուր լազըմ կէլէն բուսումաթ իճրա իտէրէք, մէմուրինի մէրգուսմէյի թէպտիլ վէ աղլ հագգընա մալիք օլաճագ տբը։

Մէզբիւր գումիսիոն, հիյլէ վէ իխ-թիլասը մէնն, վէ թէրք օլունան հա-սբլաթ վէ վէրկինին մունթազամէն թահսիլինի թէէմին, վէ իտխալաթ վէ իխրաճաթ թարիֆալարընը թէգեիտ իշին պու իրատլար միւմքին օլտուղու մէրթէպէտէ զիեատէ արթմագ իւզրէ հիւքիւմէթը սէնիեէ իլէ իթթիֆագ ի-տէճէք վէ քէմալի սատագաթլա մուա-վէնէթտէ պուլունաճագ տբը։

Իշպու ալթը ազալը գումիսիոն պէր վէճհի աթի թէշքիլ օլունաճագ տբը։

Պիրի ըէյիս օլմագ իւզրէ, ճանի-պի հիւքիւմէթի Օսմանիեէտէն կէօս-թէրիլէճէք իքի, վէ Պապը Ալինի թա-լէպի իւզէրինէ, մալիմաթը խուսու-սիեէ ասհապընտան օլարագ իքիսի Ֆրանսա վէ իքիսի ասխի Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթլէրի թարաֆընտան ինթի-խապ օլունաճագ տէօրթ ազատան միւ-ըէթթէպ օլուպ, պունլար իրատէյի Սէնիեէ իլէ հայիզի իպթիտար օլարագ, մաաշլարը թարաֆը հիւքիւմէթտէն թէէտիեէ օլունաճագ տբը։ Պիւսպիւ-թիւն միւսթագիլ պուլունան իշպու գումիսիոն, թէրք օլունան իրատ վէ վէրկիլէրին թահսիլի խբտմէթինին, պու կիւնտէն իթիպարէն իյֆասընա պաշլաեաճագ տբը։

Հիւքիւմէթի Սէնիյէ, Տէրիսաա-տէթ, վէ մէմալիքի տէվլէթը Ալիեէ-նին հէր թարաֆընտա, պու կիւնքի կիւն բուսումաթ վէ կէօմրիւքլէրին խբտմաթը միւթէնէվիեէսինէ թախսիս օլունմուշ օլան քեաֆֆէյի մահալ վէ էպնիեէ վէ մաղազալարը, մէզբիւր գումիսիոնուն զիյրի թասարրուֆընա վազ իտէճէք տիր։

Գումիսիոնըն չուրութը մէզբիւրէ իւզէրինէ թէչքիլի, տիւեունը թահ-վիլ մուգավէլէսինին ասլ էսասը օլ-մաղլա, հիւքիւմէթը սէնիեէ թարա-ֆընտան պու գումիսիոնը կէրէք թէշ-քիլի վէ կէրէք իսթիգլալյէթ վէ սա-յ՚ր՚սի ասլա թատիլ էյլէմէյէճէք տիր։

Ամերիկոյի մասամբ — Իսարէ վէ Նիգարագուա լիսանը բէսի Օսմանլըճա տարը։

Յունուարուն մասամբ — Մէրի իւլ իճրա օլան Նիզամաթը հ/չ պէրի, հիւքիւմէթի սենեէնին թասդիգի օլմագսըզըն թէպտիլ օլունամահանագ տարը։

Օնընճը մասամբ — Սենէտաթը ա. թիգա մուգապիլինաէ, կ'ըէք Յէրիսասէթ վէ կէրէք Բարիս վէ կէրէք Լոնտրասա մէվ'ուջի թէտմիւլէ վագ օլունանագ սենէտաթը ճէտիտէնին միթէտալի օլմասընա մ. ուդթէզի տամգա բուսումու վէ սայիրէ հիւքիւմէթը Օսմանիէ թարաֆընտան իյֆա օլունանագը միսիլու, քէմաֆիւս սապզդ իշ պու սենէտաթը թէպտիլի վէրկիլերի վէ բուսումու տախ հիւքիւմէթը միշարիէյհա ճանիպինէն վիրիլէճէք տիր։

Էնքի գոնսոլիտէ տիւեունը թէշքիլ իտէն իսԿիգրաղաթը միւթէնէվվիէնին թէպտիի մուամէլաթը, իշ պու իրատէտէ մուհարրէր օլտուղու վէճհ իւզրէ, պոնուն իչին ճանիպը հիւքիւմէթը Մէնիլէտէն նասապ օլունանագ պու գոմիսիոնը մախսուս թարաֆընտան իճրա օլունանագ տըր։

Շաեէտ մուգավէլէնամէնին էսասը օլան 200 միլեոն ֆրանգըդ լոսիգրաղ ազտ օլընմասըդը հալտէ, մուգավէլէնամէնին չուրութ վէ մէվատը սայիրէսի քէէնլէմ եկքին հիւքմինտէ գալանագ տըր։

(Եէնի իսթիգրազա տայիր իքի մուգավէլէ եարընքի նէլուսէմիզդէ տէրճ օլունանագ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թուշրալարտա վուգուա կէլմէքտէ օլան զուրում ու թէատրէաթը էսնիւ ալընմամասընը կէսրիւպ, վէ նիհայէթ մէյեուս օլարագ, բաթրիգ հազրէթլերինէն, Գապը Ամիէ իսթիֆասընը վիրտիկի, վէ գապուլ օլունմասրդը, վէ պոտէհու ճիսմանի վէ բուհանի սընֆլարտան տլթը նէֆէր զէվ'թը Սատրազամ հազրէթլերի հուզուրունա չէդարագ, պու մէճհուլ հալտէն թէչէքքի խյէտիքլերի մալիւմ տուր։

Միւշարիէյհի հազրէթլերի, էվվէլ էմրտէ, իշիտիմէքտէ օլան չէյլերին քեաֆֆէսինտէ տախ միւպալաղա պուլունմագլըգ իհթիմալինի պիտրիրիքտէն սոնրա, լազըմ կէլէն իսլահաթը, էօյլէ գոլայըգլա օլմասընա գընը, վէ տէվլէթին տահա օնտան էվվէլ տիւշիւնճէք նէյէ իշ վէ զայէլէրի պուլունտուղունու, վէլհասրլ, մէզքիւր իսլահաթլարընը կէօրիւլէպիլմէսի լազըմ կէլէնլէր զաթէն մալիւմ օլուպ, վէ պիլինմէքլիկէ չաեան իսէ, Սատրազամ հազրէթլերի թարաֆընտան վիրիլմէյ օլան ճէվապլար պուլունտուղունան, խիլաֆի մէսլինի պէեան իտէրիզ։

Միշարիէյհ